

Ministerstvo životního prostředí
odbor fondů EU

Č.j.: MZP/2022/330/917

Zápis z třetího 0. zasedání Monitorovacího výboru Operačního programu Životní prostředí 2021–2027, konaného videokonferenčně on-line přenosem; 25. 3. 2022 od 10:00 do 11:30.

Oficiální program zasedání:

1. Úvodní slovo, Ing. Jan Kříž, předseda Monitorovacího výboru
2. Návrh Závazných pokynů pro specifický cíl 1.2 (kotlíkové dotace)
3. Změna 1. výzvy OPŽP pro specifický cíl 1.2
4. Různé
5. Závěr

Úvodní slovo

Jednání zahájil *předseda* Monitorovacího výboru Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) 2021–2027 (MV) *Jan Kříž, náměstek pro řízení sekce ekonomiky životního prostředí (dále jen předseda)*, který přivítal přítomné členy a zástupce Evropské komise (EK). Ve své úvodní prezentaci předseda představil projednávané podkladové dokumenty a důvody jejich předložení.

Návrh Závazných pokynů pro specifický cíl 1.2 (kotlíkové dotace), Změna 1. výzvy OPŽP pro specifický cíl 1.2

Radoslav Lipták (EK) informoval, že v rámci připomínek EK k Programovému dokumentu OPŽP 2021–2027 bude uvedeno doporučení k razantnějšímu řešení týkajícímu se podpory kotlů na plyn, než bylo předsedou představeno.

Předseda reagoval, že se MŽP bude řídit oficiálním vyjádřením EK, které obdrží v rámci připomínek k Programovému dokumentu. MŽP bude komunikovat s kraji o rizicích týkajících se podpory plynových kotlů.

Kurt Dědič (Ministerstvo životního prostředí (MŽP)) doplnil, že představený návrh ze strany MŽP je kompromisním a neoptimálnějším řešením, kdy v současné době je vytápěno zemním plynem cca 1 milion domácností a není tak reálné zcela přestat dodávat plyn do České republiky. Plyn bude muset na trhu být a s ohledem na uvedené nemá smysl podporu plynu nyní zcela zastavit.

Radoslav Lipták (EK) dodal, že EK uvažuje o úplném vynětí plynu z možných podporovaných aktivit.

Předseda zdůraznil, že v rámci kotlíkových dotací se jedná o výměnu kotlů na pevná paliva, které znečišťují ovzduší, přičemž cílem programu je snížení emisí v sídlech.

Spolufinancováno
EVROPSKOU UNIÍ

Štěpán Chalupa (Komora obnovitelných zdrojů energie) souhlasil s navýšením podpory na tepelná čerpadla a požádal i o další debatu týkající se navýšení podpory kotlů na biomasu. Taktéž by uvítal debatu o výši a míře podpory vůbec pro všechny obnovitelné zdroje energie v rámci Nové zelené úsporám (NZÚ), buď plošně, nebo s ohledem na aktuální potřeby středně příjmových domácností. Dále je třeba se zamyslet nad zvýšenými náklady na instalaci tepelných čerpadel typu země-voda.

Předseda přislíbil, že započne debata s relevantními partnery o nastavení sociálnějšího modelu pro nízkopříjmové domácnosti v NZÚ, zdůraznil, že bude potřeba podpora ze strany EK.

Šárka Tomanová (Šance pro budovy) uvedla, že vítá zachování podpory kotlů na plyn, protože náhlé a ukvapené změny nejsou pro domácnosti přínosem. Podpora plynu bude muset být řešena komplexněji. Dodala, že energetické úspory jsou sice dlouhodobější, ale neúčinnější řešení, jak snížit závislost na plynu.

Předseda reagoval, že MŽP určitě bude žádat o 4 mld. Kč z emisních povolenek, které by byly následně alokovány do NZÚ a použity na problémy související s energetikou.

Marek Hartych (Národní síť místních akčních skupin (NS MAS)) ocenil rychlou flexibilitu a reakci MŽP na aktuální mezinárodní situaci promítnutou ve změně překládaných dokumentů, ale zdůraznil, aby rychle provedené změny nebyly na úkor znevýhodnění ostatních typů zdrojů, např. kotle na biomasu si zaslouží stejnou pozornost jako tepelná čerpadla.

Předseda reagoval, že je otázkou budoucí dostupnost biomasy v ČR vzhledem ke kůrovcové kalamitě. Je kladen velký tlak na to, aby biomasa byla udržitelná, přičemž riziko zvedání cen je velké.

Bohdan Polak (Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP ČR)) doplnil, že před přenastavením zvýšené podpory na tepelná čerpadla provedl SFŽP cenovou bilanci posledních projektů v rámci kotlíkových dotací i s cenovou progresí. Průměrné celkové náklady kotlíkových dotací na podzim 2021 na kotle na biomasu činily průměrně 130 000 Kč, pokud se promítne 30% cenová progresse do roku 2022, činí cena 169 000 Kč. Co se týká tepelných čerpadel, průměrná cena v roce 2021 byla na úrovni 230 000 Kč a při započtení 30% progresse cena činí 300 000 Kč. Navýšení maximální dotace je tedy předkládáno zatím pouze u tepelných čerpadel, protože rozdíl mezi poměrem podpory u kotle na biomasu, kde je max. dotace 130 000 Kč, a tepelného čerpadla, kde je přenastavena max. výše dotace na 180 000 Kč, je razantní.

Jaroslav Michna (MŽP) doplnil, že v roli poskytovatele dotace taktéž musí MŽP respektovat pravidlo 3E, tzn. efektivně vynakládat prostředky. V případě navýšení dotace u kotlů na biomasu na 180 000 Kč, by mohlo dojít k přeřazení části projektů. Např. kdyby si jeden žadatel pořídil např. nákladnější turbopeletový kotel na biomasu a jiný žadatel si požádal o dotaci na standardní peletový kotel.

Kurt Dědič (MŽP) dodal, že navýšení podpory tepelných čerpadel způsobilo naopak srovnání jejich podpory oproti podpoře ostatních kotlů. Do kategorie kotlů na biomasu zařazujeme, mimo kotlů na pelety, také kotle na kusové dřevo, které jsou o něco levnější než peletové kotle. Zvýšení podpory kotlů na biomasu by mohlo vést na trhu k umělému zvýšení cen levnějších kotlů na úroveň dotační podpory.

Spolufinancováno
EVROPSKOU UNIÍ

Aleš Kuták (Komora obnovitelných zdrojů energie) uvedl, že některé provozy se v současné době bez plynu neobejdou a je otázka, zda zvyšovat podporu plynu v lokálních domácnostech. Doporučil, aby staré atmosférické kotle na zemní plyn byly v budoucnu měněny za bezemisní zdroj (např. tepelné čerpadlo). Obdobný problém bude řešen i v dopravě, kdy ze strany EK je kladen velký důraz na elektromobilitu. Je otázkou, zda do OP Doprava (OP D) nebo OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) nevrátí podporu pro využití biometanu v dopravě.

Předseda reagoval, že z hlediska správců dotačního nástroje a z hlediska klimatických cílů pro MŽP zřejmě nebude problém podpora výměny starých atmosférických kotlů na zemní plyn, ale je třeba mít jasný mandát, že až se budou domácnosti odpojovat od plynárenských soustav a budou mít jiné zdroje, bude to v souladu s koncepcí schválenou na vyšších úrovních.

Kurt Dědič (MŽP) dodal, že v současné době zdroje na výměnu plynových kotlů 1 milionu domácností nejsou dostupné a MŽP postupuje dle priorit, které jsou primárně zajistit eliminaci starých kotlů na tuhá paliva, což je z hlediska ochrany ovzduší v ČR nejdůležitější.

Radoslav Lipták (EK) reagoval, že neví o tom, že by byla zrušena podpora biometanu v OP D a OP TAK, požádal o zaslání případného návrhu zařazení opatření do programů.

Eva Straková (Ministerstvo Dopravy) potvrdila, že podpora biometanu byla na základě neformálních připomínek EK vyškrtuta z návrhu OP D, zůstala pouze podpora LNG. Dodala, že vyškrtnutí podpory s EK znovu ověří.

Kurt Dědič (MŽP) dodal, že biometan měl sloužit ke splnění cílů obnovitelných zdrojů energie v dopravě a celkových cílů ČR a s podporou biometanu Ministerstvo průmyslu a obchodu počítalo. V současné době se spíše počítá s biometanem více ve vytápění než v dopravě.

Zdeněk Jana (Česká bankovní asociace) se dotázal, jaký je poměr mezi atmosférickými a kondenzačními kotle v ČR.

Kurt Dědič (MŽP) reagoval, že obecně se kondenzační kotle uplatňují ve větší míře od roku 2012 v návaznosti na evropskou legislativu a zároveň dožívají atmosférické kotle z 90. let 20. století, odhaduje poměr nad 50 % ve prospěch atmosférických kotlů.

Kateřina Matoušková (Ministerstvo financí) se dotázala na odhad kolika výměn plynových kotlů by se mohla podpora týkat a zda MŽP počítá s případnou alternativou, pokud by nevyšla podpora výměny za plynové kotle z OPŽP.

Předseda reagoval, že s ohledem na současnou situaci žadatelé své preference mění a nelze odhadnout, zda si plynový kotel pořídí. MŽP má dohodu s kraji, že pokud se žadatel v rámci výměny kotle, na kterou má dva roky, rozhodne změnit zdroj, bude mít určitou možnost flexibility. Pokud by nevyšla podpora výměny za plynové kotle z OPŽP, je možnost využít zdroje Národního plánu obnovy.

Kurt Dědič (MŽP) doplnil, že uznatelnost nákladů je od 1. 1. 2021, v červenci 2021 byla možnost financování výměny kotlů na zemní plyn představena žadatelům, ale na podzim 2021 již začala probíhat turbulence cen plynu na trhu. V programovém období 2014-2020 se podíl výměny kotlů na zemní plyn pohyboval na úrovni 20-25 %, v současném období bude procento výrazně nižší.

Spolufinancováno
EVROPSKOU UNIÍ

Jiří Krist (NS MAS) zdůraznil, že je potřeba provést strategické rozhodnutí ohledně zásoby paliv na topné období, protože v současné době není možná podpora uhlí, a navíc z geopolitických důvodů je tlak nepodporovat plyn, zbývají již jen biopaliva. Navrhuje otevřít širší debatu o srovnání výše podpory na biopaliva.

Předseda souhlasil, že debata by se měla odehrát určitě nad strategií udržitelné biomasy, kterou EK požaduje jak v kohezní politice EU, tak v Národním plánu obnovy. Zejména ke vstupu do debaty musí být k dispozici racionální podklad se současnými vědeckými výstupy.

Radoslav Lipták (EK) doplnil, že prioritou jsou tepelná čerpadla, ne biomasa.

Jaroslav Cingr (Asociace krajů ČR) se dotázal, zda budou mít žadatelé možnost požádat o podporu z NZÚ v případě vyloučení z podpory z OPŽP z důvodu nesplnění podmínek. Dále informoval, že v některých krajích je stále preference výměny zdroje za kotle na plyn, v jiných krajích naopak přistupují spíše k podpoře tepelného čerpadla. Dále se dotázal, jakým způsobem bude možné koordinovat duplicitu podaných žádostí v OPŽP a NZÚ.

Předseda reagoval, že NZÚ by měla probíhat kontinuálně až do roku 2025.

Jakub Hrbek (SFŽP ČR) doplnil, že žádosti na nevyhovující zdroje je možné podávat v rámci NZÚ do 1. 9. 2022. V případě žádostí, které žadatelé podají do kotlíkových dotací a nesplní podmínku nízkopříjmové domácnosti, bude možné v individuálních případech zařadit žádosti do NZÚ. K otázce duplicity podaných žádostí dodal, že bude spolupráce mezi SFŽP a kraji nastavena.

Následně proběhlo hlasování podle jmen, kdy byl každý člen, alternát člena, případně zástupce pověřený k zastupování člena, vyzván k vyjádření ke zmíněným dokumentům. Členové byli vyvoláváni v abecedním pořadí podle členských institucí a vyjadřovali se ve formě pro, proti nebo zdržují se. Návrhy usnesení ke všem bodům byly promítány na obrazovce.

[Návrh Závazných pokynů pro specifický cíl 1.2 \(kotlíkové dotace\)](#)

Monitorovací výbor OPŽP 2021–2027 schvaluje aktuální znění kapitol 1-3 Závazných pokynů – výměna kotlů pro nízkopříjmové domácnosti v Operačním programu Životní prostředí pro období 2021–2027, na základě kterého Řídící orgán provede modifikaci 1. výzvy OPŽP.

Monitorovací výbor Řídícímu orgánu OPŽP 2021–2027 dále ukládá přeschválit nezměněný dokument na 1. zasedání řádného Monitorovacího výboru po schválení OPŽP 2021–2027 Evropskou komisí.

[Změna 1. výzvy OPŽP pro specifický cíl 1.2](#)

Monitorovací výbor OPŽP 2021–2027 bere na vědomí změnu 1. výzvy OPŽP pro specifický cíl 1.2, opatření 1.2.3.

Výsledek hlasování podle jmen:

	Člen/alternát/nominovaný zástupce	Název instituce	hlasování
1.	Ing. Pavel Štěrba, BcA.	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	Pro ve všech bodech
2.	Ing. Jaroslav Cingr	Asociace krajů České republiky	Pro ve všech bodech
3.	Ing. Petr Havelka	Česká asociace odpadového hospodářství	Pro ve všech bodech
4.	Ing. Zdeněk Jana	Česká bankovní asociace	Pro ve všech bodech
5.	Eva Schönherrová	Česká biskupská konference	Pro ve všech bodech
6.	Ing. Kateřina Černý Pixová Ph.D.	Česká zemědělská univerzita v Praze	Pro ve všech bodech
7.	Ing. Miloš Juha, Ph.D.	Českomoravská konfederace odborových svazů	Pro ve všech bodech
8.	Ing. Michal Štefl	Hospodářská komora České republiky	Pro ve všech bodech
9.	Petr Novotný	Institut cirkulární ekonomiky, z. ú.	Pro ve všech bodech
10.	Štěpán Chalupa	Komora obnovitelných zdrojů energie	Pro ve všech bodech
11.	Mgr. Eva Straková	Ministerstvo dopravy	Pro ve všech bodech
12.	Ing. Kateřina Matoušková	Ministerstvo financí – Platební orgán	Pro ve všech bodech
13.	Mgr. Kateřina Neveselá	Sekce koordinace evropských fondů a mezinárodních vztahů Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci	Pro ve všech bodech
14.	Ing. Rostislav Mazal	Sekce evropských a národních programů Ministerstvo pro místní rozvoj – IROP	Nebyl přítomen na jednání
15.	Ing. Ondřej Tomšej	Sekce fondů EU, výzkumu, vývoje, inovací a investičních pobídek Ministerstvo průmyslu a obchodu	Nebyl přítomen na jednání
16.	Ing. Vojtěch Svoboda	Oddělení hospodaření s energií Ministerstvo průmyslu a obchodu	Pro ve všech bodech
17.	Ing. et Ing. Petr Dušek	Sekce pro fondy EU Ministerstvo zemědělství	Pro ve všech bodech
18.	Ing. Jan Kříž	Sekce ekonomiky životního prostředí Ministerstvo životního prostředí	Pro ve všech bodech
19.	Ing. Jaroslav Michna	odbor fondů EU Ministerstvo životního prostředí	Pro ve všech bodech
20.	Ing. Martina Černá	Sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstvo životního prostředí	Pro ve všech bodech
21.	Ing. Alexandra Skopcová	Sekce ochrany životního prostředí Ministerstvo životního prostředí	Pro ve všech bodech
22.	Bc. Kurt Dědič	Sekce ochrany klimatu Ministerstvo životního prostředí	Pro ve všech bodech
23.	Ing. Mgr. Marek Hartych	Národní síť místních akčních skupin	Pro ve všech bodech
24.	Mgr. Jiří Hudec	Nositelé integrovaných územních investic	Pro ve všech bodech
25.	Ing. Ivo Kropáček	Rada vlády pro nestátní a neziskové organizace	Nebyl přítomen na jednání
26.	PhDr. Milada Pelajová	Rada vlády pro nestátní a neziskové organizace	Pro ve všech bodech
27.	Ing. Jana Moravcová	Rada vlády pro nestátní a neziskové organizace	Nebyla přítomna na jednání
28.	Mgr. Tomáš Chmela	Sdružení místních samospráv České republiky	Nebyl přítomen na jednání
29.	Ing. Bc. Barbora Tomčalová	Sdružení oboru vodovodů a kanalizací	Pro ve všech bodech
30.	Mgr. Martin Kubica	Státní fond životního prostředí České republiky	Pro ve všech bodech
31.	Ing. Olga Dočkalová	Svaz měst a obcí České republiky	Pro ve všech bodech
32.	Ing. Jaroslav Hrubeš	Svaz podnikatelů ve stavebnictví	Pro ve všech bodech
33.	Ing. Jaroslav Suchý	Svaz průmyslu a dopravy	Zdržel se hlasování

Spolufinancováno
EVROPSKOU UNIÍ

34.	RNDr. Petr Kubala	Svaz vodního hospodářství	Nebyl přítomen na jednání
35.	Mgr. Šárka Tomanová	Šance pro budovy	Pro ve všech bodech
36.	Ing. Jiří Vecka, Ph.D.	Teplárenské sdružení České republiky	Pro ve všech bodech
37.	PhDr. Pavla Košťálová, Ph.D, MPA	Úřad vlády ČR– Sekce pro evropské záležitosti	Pro ve všech bodech
38.	Ing. Martin Pýcha	Zemědělský svaz ČR	Pro ve všech bodech
39.	Ing. Tomáš Urban	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i	Pro ve všech bodech

Projednávané dokumenty vč. souvisejících usnesení byly schváleny 32 členy MV z přítomných 33 členů MV (jeden člen se zdržel hlasování).

Různé a Závěr

Předseda na závěr poděkoval členům MV za aktivní účast na jednání.

Zapsala: Ing. Kristýna Bláhová, odd. monitoringu a evaluací fondů EU, odbor fondů EU

Ověřil: Ing. Jaroslav Michna, ředitel odboru fondů EU

Schválil: Ing. Jan Kříž, náměstek pro řízení sekce ekonomiky životního prostředí